

КАЗКИ ПРО ЖИДІВ.

Ціна 10 центів.

З ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

КОЖДУ ВІЛЬНУ ХВИЛЮ ЧАСУ НАЛЕЖИТЬ
УМІЛО ВИКОРИСТАТИ ЧИТАНЄМ ЦІКАВИХ І
ПОУЧАЮЧИХ КНИЖОЧОК.

В друкарні „Свободи” можна набути цікаві
книжочки видання „Просьвіти” Укр. Нар. Союзу.

12 книжочок за \$2.00 з оплатою пересилк.
Поодинокі книжочки після поданих цїн.

- Ч. 1. Різдвяна ніч (з 10 образками) 20 цнт.
Ч. 2. Початки нозаччини (з 5 образками) 20 цнт.
Ч. 3. Тарас Шевченко (17 ілюстрацій). Ціна 20 ц.
Ч. 4. Ворог між нами 20 цнт.
Ч. 5. Уміркований та щирий. (В. Винниченко).
..... 20 цнт.
Ч. 6. Як закладати читальні і вести бібліотеки.
..... 15 цнт.
Ч. 7. Свинячий син. 15 цнт.
Ч. 8. Богдан Хмельницький в Галичині .. 15 цнт.
Ч. 9. Про Христофа Колумба та відкриті Амери-
ни (2 ілюстрації). 15 цнт.
Ч. 10. Історія заложення Злучених Держав Пів-
нічної Америки. 15 цнт.
Ч. 11. Смерть отаманова. 15 цнт.
Ч. 12. Американські трости. 15 цнт.

Замовлені книжки висилаємо відвратною
почтою. Гроші належить прислати враз з замовле-
нем. Срібних грошей канадійських і марок (стемп-
сів) не приймаєсь.

Замовлення належить висилати на адресу:

„S V O B O D A”

83 Grand St.,

Jersey City, N. J.

Али Стришак

КАЗКИ ПРО ЖИДІВ.

□○□

З М І С Т:

Як Іван Жидів мудрував. — Вандрівка Івана з Жидами. — Як Іван водив Жидів на гриби, а відтак у ставі потопив. — Мужик з жидом в спілці. — Пан і Жид. — Казка про Жида. — Як Жид Руси́на правотив. — Як хлоп Жида змудрував.

Ці́на 10 центів.

1915.

З друкарні „Свободи“, 83 Grand Street,
JERSEY CITY, N. J.

Як Іван Жидів мудрував.

То такий був Іван, але він був дуже бідний. І видумав собі такий спосіб і собі думає: „Не маю я так що інакше зробити” — але взяв собі шапку таку, то літом було, — і взяв поніс продавати. Але мав пару крейцарів ще і пійшов собі на шинок, там собі зів і випив і взяв собі заплатив, але потому, коли вже мав відходити, тої шапки не продав, взяв собі вивязав з хустини і скинув капелюх і нарадився у ту шапку і каже до того арендара: „Чи вам платно?” — І той каже: „Платно”. Він взяв ту шапку назад завінував у хустку, нарадився собі у свій капелюх і вийшов. Але там було три Жиди інших на тім шиньку таких, каже: „Чоловіче, що то є такого, що ти брав і їв і пив, а не платив-єсь?” — „Щоб я робив, якби я платив, — я гроший ніколи не маю. Але я маю таку шапку, щобим де кілька набрав, то як нараджуся у ню, як скажу: Чи платно? — то всякий скаже, що платно”. Кажуть: „Чоловіче, продай нам ту шапку?” . Каже: „Не можу за жадні гроші її продати, бо мені з нею дуже добре, — я ніколи не роблю, ні нігде не заробляю, а що йно хочу, то завне усі вигоди маю”. — А як зачали Жиди ся насилувати і дали йому сто золотих і він їм спродав ту шапку. Жиди скликали ся більше, пійшли собі на шинок набрали собі їсти, пити, — потому скинув свій шамамок і нарадився у ту шапку і пятається до то-

го арендара: „Чи платно?” Тоді Жид ся роззлостив той, арендар, і зачав ся з ними дерти за свою належитість, а Жиди обрадили ся Іванови шапку віддати. Але коли Іван наглянув, що вони йдуть, каже до жінки: „Я буцім умру, а ти будеш надо мною плакати і таким способом збудеш ся тих Жидів”. — Коли Жиди прийшли і наглянули, що він уже умер, не мали що робити, йно виїшли із хати до сінній. Але там висів Іванів ціп. І каже один: „Наші гроші вже пропали, але я пійду і дам йому зо три рази тим ціпом по смерті”. А коли прийшов, затав його раз, потім другий раз і третій, — той за третим разом схопив ся таї каже: „Дай вам Боже здоровля, що ви мені то зробилисьте, бо як я умерав, то забув-єм жінці сказати за той ціп, щоб вона мене три рази затила”. А Жиди питають ся: „Щож то є за такий ціп?” Іван каже: „То є такий ціп, щоб як було слабе або навіть уже й умерло, то ним три рази затиати, то зараз подужає, а якби навіть умерло, то устане”. Кажуть Жиди: „Ну, Іване, продай нам той ціп!” — І згодили ся за триста золотих. Взяли Жиди ціп той, зробили на него таке пуделко і радять ся, щоб то де хорого застати такого, щоби вони могли зараз вилічити. Але в однім місті була богатога пана хора дочка, і він розписав по усіх лікарях, щоби хто її міг вилічити, то велику заплату дістане. У той час явили ся тії жиди і замельдували, що вони, щоби якого хорого, то вони вилічать. Казали собі її випровадити на третю повалу і там не казали нікому прийти більше окрім їх, тих три Жиди, і тая хора. Тоді на сам перед першій взяв, затав три рази ціпом тую хору так сильно, що вона

мусіла життя уже кінчити. Коли повіділи Жиди, що вона не подужає, каже другий: „Дайно, я ще її дам три рази тим ціном!” — Але затяв її другий три рази і вона таки не подужає. І потому так третій її затяв три рази, ну, і забили ту панну. В той час почали Жиди радитись, якби повтікати. Каже один: „Лізаймо через вікно!” — Але то було високо, вони позв'язували свої жидівські пояси, прив'язали до вікна, почали ся спускати. Як всі три нараз пішли тими поясами, то ся вірвало і вони впали і потовкли ся дуже. Тоді такі потовчені ті жиди взяли той цін і понесли до того Івана. Іван видить, що вже не має що зробити, — взяв вперед виконав глибоку яму — а він мешкав на горі високій а у долині яму виконав. Взяв зробив собі візок на двох колесах і сів на него і так погами підніхав і їхав напротив тих Жидів. Жиди як наглянули той візок у него кажуть: „Але, Іване, що то за візок — конний нема, а ти їдеш?” — А він каже: „Щоб я робив, якби я не мав такого візка? Мені часом треба десять-п'ятнайцять миль їхати на день, тоби мене много коштувало гроший, якби прийшло ся заплатити”. Кажуть Жиди: „Продай нам той візок! Ми тобі дамо штиристо золотих за него”. Він каже: „Ну, то я спродам, але треба, щоби я вас научив на ній їхати. Але нігде не можна учити, но на тій горі”. — І вони згодили ся, щоби він ще їх научив на тім возі їхати. Каже Іван: „То так не можете приучити ся, треба вам очі позав'язувати всім, бо ви на таких повозі не звикли, то зі страху не так хутко переймете”. — І взяв Жидам позав'язував очі і взяв їх пустив у ту глибоку яму і вони там зістали. І обібрав чисто Жидиска.

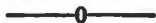
Вандрівка Івана з Жидами.

Був собі Іван і заходив до корінми до Жида; той Жид був дуже багатий, а Іван був бідний. Прийшов Іван, випив півкватирок і каже до Жида: „Мошкю, нащо тобі так бідувати! От, маєш пару крейцарів, іди тай пійдемо у сьвіт, будем вандрувати”. Жид дурний послухав Івана, забрав гроші тай пійшов з Іваном. Але вже увійшли далеко. Жид гроші має, їсть і пє і Іванови дає, аби Іван не покинув його. От, затагнув Іван у Жида гроші досить уже, але дивить ся, що Жид має ще досить гроший, тай каже до Жида: „Нащо нам пішки ходити, купім собі коні”. Жид каже: „Нащо мені коні?” А Іван каже: „Я таки куплю”. — Пійшов Іван купив коня сивого, дав три ринських, сів на коня тай їде, а Жид їде пішки. — „Але, Іване, мене уже ноги болять, — іди ти трохи, я сяду на коня”. — Даси, каже, двацять ринських то й сядеш на коня”. — „Але, я тобі дам десять”. — „Ні, не дам за десять”. — „Дам тобі пятайцять ринських, буду їхати штири милі”. — Дав Жид пятайцять ринських, сів на коня, віхав штири милі, Іван каже: „Злізай!” — Жид дивить ся, що не жарт, — тре злізати. Їдуть далі, каже Жид до Івана: „Але, Іване, я собі куплю коня, але не буду купувати сивого, я собі куплю чорного”. — Пійшов Жид, купив коня чорного і дав пятьдесят ринських; посідали тай їдуть далі. Їхали вони через цілий день і захопила їх ніч у лісі; вони взяли, коні попутали пасти ся у лісі, наклали огню і сидять. Але Іван каже до Жида: „Іди ти до коний почувати!” — а

Жид знов каже Іванови йти ночувати. А Іван каже: „Я не піду ночувати до коній; мій кінь білий, то я з далека виджу, де він ходить, то мого коня злодії не вкрадуть. Як прийдуть злодії, то я буду видіти, як будуть брати. Твій чорний, то прийдуть, вольмуть тай поведуть, бо не видно, де ходить”. — Дивить ся Жид, що не шпас, і пійшов ночувати до коній. Розвидніло ся на другий день, посідали вони на коні і їдуть далі. На другу ніч приїхали знов до ліса. „Але, Іване, міняймо ся за коні! Ти дай мені білого, я тобі дам чорного”. А Іван каже: „Даси сорок ринських, то дам”. — Але ти дав три ринських, а хочеш сорок!” — „Але мій кінь ліпший, у ночі видно далеко. а твого ні. Коло твого у ночі тре ночувати, а коло мого ні”. — „Я тобі дам трийцять ринських”. — Ні, каже, не дам”. — „Дам тобі трийцять і свого коня”. — Дав жид трийцять ринських Іванови і свого коня, наклали вогню і сидять. Але каже Іван до Жиди: „Мошку, йди до коній на нічліг!” — „Я не піду до коній ночувати, мій кінь білий, то я виджу з далека, а твій чорний, то не видно. Як злодій буде брати мій кінь, то я буду видіти, то я буду кричати, а твого зламає, сяде тай поїде, ти не будеш видіти”. — А Іван каже: „Ти дурний Жиде, твій кінь білий, то злодії з далека будуть видіти, що там ходить кінь, прийдуть, украдуть тай поїдуть. А мій кінь чорний, ніч чорна, то не видно, тай злодій не утрафить”. — „Але, Іване, коб нам до дня, то ми будемо продавати коні. Але тої ночі йди переночуй коло мого коня, я тобі дам десять ринських”. — Пішли вони попродали ті коні. Іван взяв за свого п'ятьдесят ринських, а Мошко взяв шістьох. Ну, тай їдуть

далі, вже Іван охочий, вже гроший має досить, вже від Жиди витягнув досить, то за коні, то за нічліг, то за те. Але йдуть вони понад селом, дивлять ся: пасеть ся череда гусий. Іван скочив хутко, зламав дві гуски і сховав під полу. А Жид каже: „Але Іван, на що ти зламав?“ А Іван каже: „Ти дурний Жиде, а що буду їсти? Звару, спечу тай буду їв”. — „Але, Іване, даси мені”. — „Ти дурний Жиде, або ти не бачиш, що ходять?” — „Ну, Іване, як мене зламають а будуть бити, то я буду стояв, а як пустять, то буду тікав, щоб мене не зламали”. — Пішов жид і зламав собі дві гуски. Прийшли до ліса, наклали вогню, пообскубували гуси, варять, печуть. Але Іван скинув з себе свої лахи, там таке подерте мав дранте на собі, і бере те піря, що обскубав гуси, і раз від разу так втикає в ті лахи те піря; крила прив'язує до рук з гусий и порозчипірував, — а Жид каже: „Але, Іване, нащо то так?” — „Ти дурний Жиде, я коня не маю, я тепер буду летіти вже, вже маю крила, піря, — а ти будеш пішки йти”. — „Ну, Іване, зроби мені так, щоби я летів за тобою, бо як ти мене покинеш в лісі, то мене звірі з'їдять”. — „А щож ти мені даси за те?” — „А що-ж ти хочеш?” — каже Жид до Івана. — „Даси трийцять ринських, то я тобі зроблю крила” — „Але, Іване, я тобі дам п'ятнайцять, абись мені зробив”. — „Дурний Жиде! — я йому буду за п'ятнайцять ринських робив... А даси двайцять?” — „Ну, на двайцять, вже роби!” — Взяв Іван піря, взяв Жидів жупан, раз від разу повертів, повертів той жупан, навтикав досить піря у жупан, взяв поприв'язував йому крила до рук, до ніг, і сам бере так підскакує, так руками

Махає з крилами той Іван. Каже до Жиди: „От, диви ся, я уже буду летіти. Але ми, каже, не вилетим так хутко, бо ту ліс, верх дерева зачепим ся. Лізьмо на сосни, ти на одну, я на другу, а доперва з сосен ми будем пускати ся летіти”. — „Ну, Іване лізьмо”. — Вилізли на верх сосон, Іван виліз у самий вершок і каже до Жиди: „Але ти диви ся, як я буду летіти, то щобишь собі зараз за мною летів!” — Але Іван тамка дивить ся на Жиди, Жид на Івана, Іван як затраскає руками по гілях, Жид як стріпне руками до гори, як ногами упреть ся у гіляки, як підскачить у гору, мислив, вже полетить, тай полетів аж до землі. Як впавав на землю, так всьо піря облетіло і Жид забив ся. Іван хутко спустив ся з сосни, прийшов до Жиди забрав решту гроший з кишені, і забрав ся пішов і Жиди покинув у лісі.

Як Іван водив Жидів на гриби а від потопив.

Був то знов такий Іван, але піяк, любив дуже до коршми ходити так цілком ся знищив, змарнував. за що, то ходив до ліса по гриби там до того Жиди, до шинькара вартість за них собі укладав. От йому заплатили за ті гриби горі

него: „Будь так, Іване, добрий, покажи нам ті місця, ми собі самі назбираєм.” Але він каже їм: „Ви ще ніколи не збирались, то такий чоловік ніколи не може знайти, у шматю щоб був убраний, — йно мусить ся розібрати цілком до голого тіла...” — Взяли Жиди порозбирали ся і Іван їх повів до того ліса; але завів їх, де найгірша кропива, бодяки, і вони ся там так покололи, понекли дуже, на кропиву... Кажуть Жиди йому: „Ми уже не хочем ні тих грибів, ні нічого, коб ви так, Іване добрі були, а нас до дому завели!...” Каже Іван: „Що зроблю, коли я уже і сам заблудив, я не знаю, де завести, вивести з ліса...” І тримав тих Жидів самого вечера в лісі, а потому каже: „Мусимо почувати до дня”. „А кажуть, де ж ми будемо, спати?” „Ви думаєте, що то гриби ті такі — тут не можна переночувати на землі, бо много вовків є, що вони вас не малиб назу взяти... Мусимо лізти на дерево і там чекати. Лізь, Мошку вперед і учени ся йти до гіляки, а друге знов тебе за нощеро так будете у таким ланцуху, що не почіпляли всі Жиди один за другим, дуже було тяжко тримати ся одне до одного, не мені руки мліють”. А Іван каже: „І!” Він як відхопив руки поплотіти з того дуба. І так ся спльотили на дерево не могли повилізти. „Ідім, ійдемо далі, тут є таке місце, де вовків не ходить, а хоть де змислю ту ласку зроблю, що я його зловлю конарі, положив Жиди там, щоб о то подушка. І вони там пе-

ребідили через ніч через ту і рано їх ледво живих завів до дому.

Але вони на него так були дуже злосні, хотіли ся доконче відістати; отже він не міг прийти до коршми за тоє до них, аж прийшов за якийсь час, то уже була зима, мороз був. Жиди взяли Івана звязали, завязали його у мішок і повезли його на став топити. Але той став був дуже при дорозі, а вони не мали сокири прорубати полонки, що була замерзла. і вернули ся по сокиру, а його положили на леді. Він дивить ся без той мішок, їде пан. І він кричить, каже: „Я не знаю ні читати, ні писати, а хотять мене за короля обібрати!” Пан питає його: „Що ти говориш?” Він повторив знов: „Заміняй ся зо мною, я тобі дам три золотих і свої коні з повозом, бо я знаю добре читати і писати, я буду за круля”. І взяв усадив пана у мішок, завязав, гроші взяв і на коні всів і поїхав. Прийшли Жиди прорубали лід і утопили пана того, і дуже ся за то тішили, що ся відістали за свою пригоду, яку їм був зробив, за ті гриби. На другий день взяв Іван виїхав на ярмарок таким дорогим кіньми, — здібав Жидів, витаєть ся з ними і дуже їм за те дякує, за то, що вони його утопили і він собі там такі коні міг дістати і много гроший... Кажуть Жиди: „Але, Іван, то там на тамтім сьвітї так дають?” „Дають, дай вам Боже здоровля, що ви мені зробили так!” „Ми тебе будем просити, щоби ти нас потопив”. „За просьбу нікому того не зроблю, бо то є великий майонток”. Вони йому заплатили багато гроший і зібрало ся їх Жидів много і казали собі, щоби нараз усі полонки протинав, щоби нараз їх усіх покидав, кажуть: „як той

старий Мошко усунеть ся перший, то він перебере, котрі кращі коні". — Ну, тай всіх Жидів ви-топив.

Мужик з Жидом у спілці.

Був один чоловік: дуже був худобний. Прийшов він до коршми, а люди пили у шор. Коли прийшов до нього шор із келишком, тогди йому не дали, але повертали до другого.

У один раз прийде до дому і каже до своєї жєни: Жєно! Я хочу тепер зробити одну гостину. Тих людий, котрі мене не пізнають у коршмі, усіх покличемо до нас.

Каже жєна: Чоловіче, та що ми дамо людям їсти тай пити?

Каже він: Жєно, не так то буде: є у нас одна корова; та заріжємо та з зада зготовимо людям їсти, а з переда єще буде корова.

А пити що дамо людям?

Є свиня, та свиню продамо зовсїм, та раз їм дамо гостину, щоби знали Газди, ож я маю раз дати їм добру гостину.

Так ся стало. Продав свиню, купив горівкц; зарізав корову: діти дуже плакали, ай бо він перед підпер на дві сохи, а зад відрубав, тай приготував

гостину. Закликав людей усіх тих газдів, котрі його не чествовали у коршмі.

Тоті прийшли. Із кождим газдом прийшов його пес. Раз зачали ся гостити і він не позирає вон, аж пани гостять ся у хижі а не на дворі. Раз споглянуv, айно не і того із'їли, що він був лишив собі тай дітям на змаганє. Зайде у впу, тай каже: Гей панове не добре діло! Я лиш вас кликав на гостину, а не єще ваших псів. Я був лишив собі на змаганє, тай дітям, а ви половину самі з'їли а половину пси.

Тоті зачали сьміяти ся дуже і зачали межн собою говорити, що дурень. Та як то можна із пів корови змаганя зробити, а пів корови оставити аби жила?

Тепер він розсердив ся і вигнав вон із свого дому тих панів, тих газдів. Тоті пішли, а він там скоро заправотив.

Прийшов до суду з тими газдами: і у суді із сього ся сьміють. Тепер мельдує далє; замельдував ся аж до царя. Прийшов йому розказ від царя: йде до царя. Прийде до царя, а у царя така була одна панна, що ніколи не знала сьміяти ся; все сумна була. Закликали сего на вопрос, айбо сесь зачав приказувати, як він походив з коровою тай з панами. Сесь панна того слухає і зачне ся дуже сьміяти, а цар із радости єще лїпше питає, як було, того Івана. Цар вишгус, а панна сьміє ся, тай дуже. Досить того, що уже сам цар жалувал на то діло, що розболить ся панна сьміючи ся з того діла. І раз зачав казати: Чоловіче, що ти хоч за се діло, бо ти велику правду маєш на сїм.

А він каже: Пресьвітлий царю! я не хочу нич, лиш триста палиць. — Панна ще ліпше зачала ся сьміяти. Гадає собі: То сей дурень цілий, що він просить триста палиць; та того не видержить.

Но, та даю ти, небоже, каже цар. Цар рад, що панна сьміє ся, тай обіцяє му. Гадає собі: Дам йому якого гайдука, най го вифраскує де з три рази.

Но розкаже він до царя: Та най я йду на прохід по місті, бо я і так не був еще у сякому місті, а може я й єї палиці триста де продам.

Вийшов з міста. Забавив ся. Прийшов до воріт, іти до царя, там сторожа не пускає. Каже тим: Я дуже за великим ділом іду. Дам вам з того третину, лиш пустіть мя. Пустили го. Прийшов на другі ворота, тоті уже не пускають. Каже тим: Дам і вам з того третину, за чим іду, бо дуже за великим ділом йду. Пустили го і тоті за третину.

Но, каже цареві: Пресьвітлий царю! Та ледви прийшов до вас. За дар вас чоловік просить, бо із того вже лем третина остала, а дві части віддаєм: одну часть на першій сторожі, а другу на другій, та мені вже лиш одна обстала. Айбо прошу тим дуже скоро вишлатити, що я їм дав з своєї части.

І тогди цар зажене гайдука на першу сторожу. Віддадуть тим сто палиць, дале на другу сторожу; дадуть і там сто, ще йому остало сто.

Каже він: Пресьвітлий царю! Пустіть мене ще, чи не продав бим ще єї сто.

Іде містом, купив собі одну дуже красну паличку, писану. Найде одного Жид. Каже йому Жид: Ну, продай мені тоту паличку!

Ей, та що я тобі буду продавати одну; купи на гурт сто; у мене є всякі до вибору.

Ну, як що просиш?

Сто срібних.

Ну, де як суть?

Та дай гроші, я ти покажу.

Дав йому Жид гроші, веде Жида у бурк до царя. Там уже варта знає, чого тот Жида веде. Уже не спирають нич, ні його ні Жида, бо знають, що Жид за палицями йде. Приведе Жида, вийде цар і каже: Та що ви прийшли два сюди?

Жид каже: Ну, пресьвітлий царю! сесь має тут сто палиць, та я від нього купив.

Та щось му, небоже дав, каже цар?

Та даєм му сто срібних.

Тогди цар кличе гайдука і каже. Неси столець серед бурку, бо сесь Жид купив від сього і тоті остатні сто палиць, що мав дістати, тай треба му удати порядушно горячі.

Панна і на тото войшла, тай дуже сьміє ся. Виплатили і Жидови тоті сто палиць; а цар того обдарував порядочно.

Пан і Жид.

Був їден Жид дукош. А в тім селі був пан їден. Тот пан не мав ніч, вже був на пензії і нимає ні жону, ані діти. Держав іноша їнного собі тот пан. Жид тот що собі ушпикулював у своїм розумі? Бо тот пан мав гроший много; та так ушпикулював, якби гроші дістав від пана, якими фіглями, бо силов не годен. Прийшов він до пана їнного вечера, каже пану: Паночку! щоби я їх просив!

А що? хлопе Жиде хоч?

Я йду, паночку, в купецтво, тай яби просив їх...
Та що би ти просив, Жиде?

Маю я їнну ладу гроший...

Та що ти хоч із тими грішми, Жиде?

Та йду, пане в купецтво, в гандель, та бою ся тоти гроші лишати дома; та яби їх просив, та бих приніс до них ладу з грішми.

Ну та хлопе, кить таке діло, щосьми сусідови добрі собі, то принеси.

Я бизую на пана, бо кить мої гроші узьме, й їх забере.

Ну, що Жид ушпикулював? Пішов дому Жид за ладов і дома Жида другого у ладу поклав; ледви двоє Жиди припекали її до пана. Ну, й пан ни знає, що в туй ладї є. Пан ни позирать у ладу, каже: Є що є; щось там поклав у ладу, то найдеш, як прийдеш.

Жид пішов в купецтво, лишив ладу. У пана було їнно вижля, такий псих малий, що тот псих із паном все спав. Пан не мав ні дитини, ані жони,

тому ся псикови радував лем, більше радости не мав, з тим псиком і обіцяв: рас собі понесе, а рас псикови дасть. Доти псик все с паном в постели спав; а як Жид ладу приніс, вже псик с паном не хотів спати. Пан ліг собі в постіль спати, і кличе д собі того псика спати, ай псик не хоче йти д пану спати, ай йде д ладі. Ну, пан ся чудує, чому псик не йде д ньому, а йде д ладі. Псик скавунить твердо горі ладов у ночи; пан чудує ся, чо псик скавунить горі ладов. Ну, доти псик іс паном спав, а тогди не хоче. Зачав пан ладу домикати, що в тій ладі є: Ану буду позирати! Пан каже іношови, що: псик все зо мнов спав, а тепер скавунить коло лади.

Каже інош: І я ся над тим чудую.

Но, каже, домикай но тоту ладу, ану!

І домикають ладу ключами своїми, айбо й єдин ся ключ не придає панський іт тій ладі. Загнав іноша свого до лакатоша, що замки править, аби прийшов, удомкнути ладу оту. Лакагош прийшов, удомок ладу і увидів, Жид лежить в ладі горіниць іс таким грубим ножом (опов. пок.: як рука)! Но й пан ся встрашив, як увидів того жида в ладі. Каже пан Жидови: Що ти ту лежиш в ладі?

Ну вже і Жид ся впудив, як увидів, що удомкли ладу. Видить, ож мусить правду казати, бо вже в руках є. Но, що ти Жиде хотів ізо мнов?

Та, паночку, мене тот Жид наляв; я мушу правду казати.

Кажи Жиде хлоне правду, бо смерть ти зроблю, бо грації більше не маєш.

Ну, я вже впджу, ож біда, паночку, та скажу правду. Мене паяв тот Жид, що с ночи говорив з ними. Як они ляжуть спати, а я бих зарізає сим пожом їх.

Та що був биє Жиде тогди чинив, якбиє мене зарізає?

Забрав бих гроші пана всі.

Де би ти тоті гроші дів, Жиде?

Та я був бим ся, паночку, з тим Жидом поділив, що наєв мене їх різати.

Но, ти Жиде тепер маєш грацію; за ото, щось сказав, маєш вісім років решту, а тот має Жид смерть на шибеницю.

Що з тим Жидом чинити? Прийшов тот Жид із дороги, Жиди ймили, завісили. Тоди з радости пан що чинити с тим малім псиком? Дав тому псикови хишку справити іс скла і в тот день, в рік, тот пан давав все гостину робити псикови, що му жінтя подарував.

Казка про Жида.

Було то може за часів, коли еще Ісус Христос ходив по сему сьвіту з сьв. Петром. Ішов раз оден жид коло костела і чув як праві в той час кшонц кричав, щоби люде давали бідним алмужну, щоби бідних спомагати, та що за то Пан Бог даст два рази тільо. Так жид пейсатий подумав собі: „я го

маю великі майонткі та як то всьо людям роздам, а як мі за то Пан Буг даст два ази тиле, то го будзем мац велгі майонткі". І так жид пішов домів. То як прийшов домів, то зараз оповідав свої Цурі: „Цуро знаш ти цо? на тен полскі кошчул цошка там так кшичело, як сам Пан Буг. То ми го Цури маме велкі майонткі, та як пороздаме бідним, а Пан Буг нам даст два ази тиле, то го потом будемо мелі ішчи венций, будземе вельгі боґаче". І так зачав жид зі своїов Цуров роздавати свій маєток бідним людям і за пару дней всьо роздали і не мають ніч; то тепер лиш чекають, коли Пан Буг їм принесе. Але чекають єдин тиждень, чекають два, а Пан Буг їм не приносить ніч. І так жид потім каже до своєї Цури: „ми го поґлуняли, же ми роздали свуй майонток. Ми го булі найвикший боґаче, а терас зме найвекши бідаки". І так каже жид (Мошко) до своєї Цури (жени), що він піде до сам Пан Буг, що чом му не приносить два ази тиле.

І так жид пустив ся в дорогу до сам Пан Буг, а не взяв собі на дорогу до їдла лиш оден хліб а і сира. І коли був вже пару миль від свого дому, стрітив він ся з двома хлопами, а то були оден Ісус Христос, а другий съв. Петро. І, як звичайні, они ся привитали, а потім ся го питає Ісус Христос, де жид іде, але Ісус Христос знав, де він іде. То жид на Іс. Христа вопрос відповів, що він іде до сам Пан Буг і розновів жид, що як ся му стало, що го Пан Буг вирихтував (ошукав) з боґати на худобни, що він мав великі майонтки, а терас що нема ані одного крейцара, то що він худобним роздав, що на тен кошчул так кшичело, як сам Пан Буг, щоби худобним роздавац, то що за то Пан Буг

дасть два рази тиле, за що він так зробив, а Пан Буг що му не дає, та що за то він іде до Пана Бога, що нащо го зробил з богати на худобни. То на то Ісус Христос єму так сказав, щоби він не ішов до Пана Бога, що він до него ніколи не годен зайти, лиш тільки, щоби він пійшов з нима до другої країни за море. То жид рад-нерад пійшов з нима до другої країни, а то було еше з рана, то приходив піст, та лиш хотіли депо зїсти. І так Ісус Христос виложив найперше свій хліб і сир і зїли они тоє сі тройми і по фриштику ішли дале, аж настало полудне, обід. То на обід дав сьв. Петро своє їдло і поїли собі всі тройми і ішли дале. Та дорогою жид своєю мериндю, своє їдло сам зїв; він ішов все за ними і все по киршині щипав з того сира і всьо з'їл до вечера, лиш троха єму хліба остало. Аж ту прийшов вечер. Ісус Христос каже до жида, щоби він тепер дав вечерю, щоби дав той сир, а жид відповів, що він сира нема, що він сирка не з'ят. Але як Пан Біг, то він знав добре, що жид сир мав і що го сам з'їв, як за ними ішов. То за то Ісус ся єго (жида) просить, що хто сирка з'їв, то жид оповідає, що він сирка не з'їв. Але Ісус Христос питає ся жида в друге, що чогось жиде сирка з'їв, то жид Ісусу відповідає грізно, що які то пан упартий, як я повім ас, не потрібно два ази, я сирка не з'ят. І так вже ся го І. Христос дале не питав. В той час лиш пішли дале дорогою, аж прийшли ку тому морйови, ку воді, де мали плисти до другої країни. То Ісус Христос, яко Бог з сьв. Петром ідуть по верху, по покладі, через воду так, що ані поги ся не тикають води, не мачають ся. А жидско пейсатий як увидів, що они обидва ідуть так

по воді, то і він ся пустив за нима, але скоро зотри рази крочнул, то зараз занурив ся до води і кричить, йойкат на Ісуса Христа, пейсами трепле: „А я го панове се утопе, я ту згіне, проше панов ратуйце мене”. А Іс. Христос єму каже, питає ся єго: „жидку повіч, хто сирка з’їв, то пійдеш за нами як і ми”, а жидко відповідає, що він сирка не з’їв. А Ісус питає ся єго в друге (другий раз): „жидку повіч, хто сирко з’їв, бо ся ту затопиш”, а жид відповідає грізно: „хоц ся ту дораз утоне, то я сирка не з’їв. То ту більше ся єго Ісус Христос не питає, лиш каже і жидкови іти так по воді за ними, як і вони.

І так вони сї трійомн перейшли через тое море до країни. Прийшли найперше до одного міста, у котрім був смуток, бо королівна була дуже хораяущ довги час, і ющ всі дохторе єй лічили і великі гроші той король видав тим докторім, а не було такого доктора, щоби сїй виздоровів. А єще більше той король обіцявав гроший; З вози би дав тому, хто би ся такі нашов, щоби тоту королівну виздоровів. Так Іс. Христос всіх нужденних виздравляв, то і єй спішив виздоровіти. І так коли вони прийшли до того короля, ку тій королівній, то саме перше казав Ісус Христос теплої води і корито і зробив купіль, і скупала ся королівна і по сему Іс. Христос сказав до той хорой королівни: „кажу тобі встань в імя Отца мозго і в імя мое, і зараз востала здорова, як би не була хора. І дуже молода виглядала, хоц була стара. То той король ся дуже зрадовав, та зараз давав обіцяну суму гроший Ісусу Христу. Але Ісус Христос не хотів гроший, лише хліба. Але жидко лише гроші

хотів і zato казав: „ци го панове поглупяли, же пенъондзи нехцу? За пенъондзи би хлеба купілі гдзе на каршме”. Але Ісус Христос лиш хліба взяв від того короля і пішли дале до другої блискої країни і там само так єдна королівна була хора і той король також давав дуже великі суми гроший тому, хто би виздоровів єго жену. А жидко тепер, коли учув тоту вість, то ся дуже урадовав і сам побігнув наперед до того міста, де була королівна хора. І каже сам: а уш виділо як тен пан виздравляли, то і я так уздрове. І жидко дав знати до короля, що він виздоровить єго жену. Король каже: то добрі. І жидко казав нагріти води і таку горуцу, як кріп, усилав до корита, а до того казав хорій королівній легнути, до той купели. Королівна наколи легла до той купели, то зараз ся попекла в тій горячій воді і зараз умерла. А жидко видів, що ся нерушає, то кричить: но, кажу тобі пані, встан на земли моєй, но, але пані не встає. Жидко вайчить: о яка го пані мондра, хце жеби мі не заплаціц, а моє глове повешіц. І гу видить король, що жидко єго жінку понік горячов водов, що умерла, то зараз казав воякам жидка одвести ку шибеници і обісити. Но праві, коли мали єго вішати, надійшов Ісус Христос з сьв. Петром, бо Іс. Христос всьо знав, що жидко поробив. І коли мали вже роу на єго шию класти, в той час Іс. Христос просить старшину о пару слова. Ісус Христос каже: як я єй не виздоровлю, то пас потім сї тріох повішате. І так дали покій жидкози.

І Ісус Христос зас тоту королівну виздоровів, як і тоту перше. Але закла єще були під шибеницов, то Ісус Христос каже до жидка: повіч тепер,

хто сирка з'їв. Жид каже: а сирка не з'їв. Ісус Христос питає ся в друге, а жидко грізно отповідає: які пан унати, як я повім ас, не потрібно два ази, я сирка не з'їв. Ісус Христос каже, але жидку повіч, чне сирко з'їв. бо тя ту обісєт. А жид грізно: а хоц мне ту доас обєсєт, я сирка не з'ят. І юш більнє Іс. Христос ся єго не питає, юш єго не дав обісєти.

То коли Ісус Христос виздоровів другу королівну, то той король засє ся зрадовав, що єсє такий дохтор панов, що єго жену виздоровів: то за то даєє Іс. Христови велику суму гроший, але Ісус Христос не хтіл гроший так як і перше, лиш Іс. Христос каєє собі дати три хліби і шуфлю (опату) і пік, а жидко, коли видів, що Ісус Христос не бере гроші то став дуже злий, аж єсє за єєсє таргав. І каєє: ци го панове глупі, ци цо, же пеньондзи не бером, лєм тен лонат і тен мотик? Цо то паном по тим, за пеньондзи вищєко би ми купілі. Но, але Ісус Христос лиш тоє взяє: 3 хліби, шуфлю і пік і дав тоє нести жидкови. Але жидко не хоче нести, мєчє на землю, же он воєєл пеньондзє неєц, як тен лонат і тен мотик. Але потім вже мусів нести. Но але не дуже далеко нїс, бо внєтка приєли під одну гору. І ту каєє Ісус Христос жидкови конати піком, а жидок не хоче копати, же моглї пан пеньондзє взєц, не тен мотик. Но по єєму взєє єєв. Петро пік, а жидко шуфлю глину одмітуєєв. То єєв. Петро лиш чотири рази піком зєєє, то зєєєз чотири бочки єсє викотили зєє землі, а жидко, як тоти бочки увидів, то дуже єго неєпокоїло, а ходить, зєєєрат і питає єсє: що то го панове єєт у тих бєчєєх? Ци моєєє єєєє єєєє, а ци

може дакеди злодзее ту пенъондзе сховалї? А Ісус Христос каже ему: гей ту суть гроші в тих бочках. То жидко з великов радостьов ся питає: та як то будзе панове, нас есть трийох, а бочки суть чотири; та кому тота четверта будзе? А Ісус Христос каже ему: тому буде, хто той сирко з'їв. А жидко фришно каже: я сирко з'їв, я сирко з'ять.

То тому правда, що жид лиш всегда на гроші лакомий.

Як Жид Русина правотив.

Був їден газда, фурман. Ходив все по путях, від свого дому на дві мілі землі і спознав ся з їдним добрим качмарьом. Хоть мав гроші, або й ніт, а він йому все дав їсти і пити. Були собі добрі люди. Ішов раз, розказав собі дві яйця зварити, тот фурман, в свого доброго побратима, у Жида. Не платив тоти яйця, опстав довжен чотири грайцари. Прийшов дому; та му привнувало ходити по путі; продав коні гет: Нігда не спочину, чем все по путях ходжу! Не мав коний за вісім років. У вісім років купив собі шумні два коні і коч, буде фіякрити. Узяв собі вести двох панів на шість миль землі за дваїцять золотівок. Дуже дорога фурманка була; богаті панови не жалували му платити, бо шумні коні мав і коч. Прийшли до побратима, до Жида. Привитав го Жид. Звідує ся: Чні коні? Повідать му Русин, жидівський побратим:

Коні й коч, то хвала Богу, вшиткої мой. А дома-сь чи багатий? Маю добре поле, шумні дві хижі і що мі треба в газдівстві; вшитко маю. Ми були, повідать му Жид, добрі побратимови, айбо ти мені вчинив шкоду; вже вісім років я тобі зварив дві яйця, а ти не заплатив; кидь був єм тогди положив під курку, та був єм мав два кури; не рахую ти дорого, як побратимови, лем по 40 грейцарів єдну; то лем на єден рік. Сам знаєш, побратиме, же до рока — то не много. Єдна курка знесе трийцять яець; чи правда? Правда, повів йому Русин. А я тобі не рахую дорого за два роки: шісдесят і два курий, кожда курка по сорок грайцарів. Я собі порахував, кільки того може бути за вісім років у мене курий, та мі вийшло вшиткої суми на єден міліон. Заплать мі, побратиме, бо тя довше не ждаю.

Побратим ся напудив. Тікав до води скочити що тільки собі зафурманив з підліма кіньми, що ся вшиткого збув; а як ся радує добрим, Бог му дав — та тото вже Жид бере.

Одповів му Жид: Кидь не хочеш чесно одлати хижу і коні, з хижі ся вибрати, діти свої, наму на тя фіскаріша; такой іду, за єдну десятку.

Фіскаріш ся взяв до права. Росказав коні до права в алашу заперти. Худобний ся напудив: Най роблять з дітьми, що хотять!

Сам ся йде повісити.

Зустрінув го циган чорного, засмученого дуже. І го ся звідує: Що вам є? Ви в якімось страху?

Він із жалю не може повісти. Ледво йому одповів: Через дві яйця, та-м ся коний і коча і газдівства збув; тепер ся йду повісити.

Звідує ся циган: Коли було тото право?

Ще не було, але вже коні засеквестовані.

Як Бог дасть, так буде! повів йому циган. Вислухайте право; аж так будемо знати, чи пропадуть ваші коні; бо вас чорт підбурив, та ся радує, що про дві яйця ви ся усмертите.

Тадь бо Жид наярв фішкаріша.

Та найміт й ви!

Та за що? Віз-єм двох панів; мав-єм дістати дваїцять золотівок. Коні засеквестовали, панове собі другого фурмана наяли і пішли.

А я буду ваш фішкаріш; дайте мені десять грайцарів. Верніте ся на право. Повічте коло фисовгабірова, що: Я вже наярв фішкаріша на того Жида.

Скоро жидівський фішкаріш виступив перед совгабірова і почав кури раховати, кільки много за вісім років бувби Жид нагодував. Хоче совгабіров знати, де фурманів фішкаріш: Вшиткі панове ту? Котрий то є того фішкаріш, же ми ту вшиткі, а він собі ще їдного наярв. Покличте на тото право свойого фішкаріша.

Пішов кликати. Не ввійшли разом.

Но, де є фішкаріш?

Забавив ся дома, бо пильну роботу мав.

Увійде циган. Звідують ся панови: Чогосьте прийшли?

Я фішкаріш сього чесного ґазди.

Вшиткі панове посьміяли ся, чей циган шалений. Покортіли совгабірова циганські фіґлі: Якись пісма брав, колись йшов до канцаларні, щось ся забавив, жесь не лрийшов тогди, коли й ми?

Бо я ходив до лозиня позирати ленчу, щом по-
сїяв їден горнець ленчі вареної.

Та ци посходила, цигане?

Ой нїт.

Та де ти видїв цигане, жеби варена ленча
ізійшла?

А они, пан великоможний фисовґабіров, де они
видїли або чули, жеби із двох варених яєц дахто
тїлько курий нагодував? Тепер вісім років мав
Жид вино і палїнку і слугу і ґаздівство: за вісім
років не ґаздував нич, лем за дві яйця на їден мі-
лїон? Кїлько би то треба хлїба на мїлїон курий на
вісім років. Його фішкарїш рахує, а хлїб нїт!

Правду маєш, циган. Обсудив совґабіров тото
право, жеби фурман заплатив Жидови чотири ґрай-
цари за тоти дві яйця, а за ганьбу жеби му поло-
жив Жид дваїцять банковок; чого му спер конї і коч
і фурманку?

Як хлоп Жида змудрував.

Вертає Михайло Розхідник з торгу вечером;
добре на саньох сидїти, з сїрими говорити: санна
устелила ся, нїч погїдна, місяць сьвітить, видно ся
як у день. Жиди не ошукали, воли продав з добрим
баришем, торг повїв ся. Ст і на душі мило. До хати
далеко, три верхи і Циганова Шия, — стрімкий
беріг під самою загородою — але йому не пер-
шина в такїй порї їздити; не раз у саму глуху пів-
ніч, у темній пітьмі припарив до дому.

Глядять Михайло по небі, бачить усе в такім самім порядку, який його дід, славний бакунар, часто йому показував: косарі, квочка, віз небесний і тота звізда, що все в однім місці висить над головою, а не рухає ся; все в порядку, нічого не змінило ся. Видно, на небі нема таких „руїнників”, як ті, що розлізли ся по Бескиді, мов плюгаві черви, та лоточать зелену Верховину.

Іде Михайло то до гори, то в долину, говорить з сїрими, не скучна в трійку їзда. Дігнав його арендар Мошко, великий крутар і циган: не десять і не сто разів вивів він Михайла в поле.

Чинив ся Мошко саний, питає:

В порожні, Михайле?

— В повні, Мошку — відповідає Михайло, — маю рептюх, кілька топок соли, соломи повні сани і сам везу ся, а ти, щирний мій сусіде, від саний геть, бо обірвеш!...

— Що я обірву, що?... лїнше візьмеш мене до дому, я заплачу; дві пісточки дам.

— Так, то що пишного. Давай сюди гроші та сїдай собі з заду: лиш обережно з горнятками, з сїлю...

— Дам у селі. Що? може мене боїте ся?

— Бояти ся не бою, але гроші дай зараз!

Цертолить ся Мошко з Михайлом і їде; все заговорює то сьак, то так, завертає хлопovi баки, аби лїнше доїхати близше до села.

Замітив Михайло хитрість Мошкову, став, ніби поправляв ярмо на волах, зорить косо на Жида.

— Плати — повідає по хвили — або з саний тручу, батогом потягну...

— Нехай тебе лихо трафить! — крикнув розлючений Жид; — я зайду борше, ніж ти заїдеш... Який мені господар, триндаз ся телятами...

— Нехай тебе й трафить, мені нічого до того, але на моїх саньох за дурно не поїдеш.

Пігнав Жид, аж ноги рознустив на вітер, спіг нимн замітає. А Михайло дав ще волам перекусити, сам над ровом припік коло огню люльку, закурив, їде.

— Не минувний тиждень для тебе — говорив Михайло Розхідник, розваливши ся в саньох, сам до себе. — Вісім вас їхало три милі, а прийшло ся платити, кождий на потемки з воза шусть! та до коїшми... А мара їх напхала тоді зо пятьдесять у самім ванкири, пізнай-же!... Все чорне, пейсате, не пізнаєш, когрий з тобою їхав... Пропало... Пачки тютюну, біг-ме, пачки тютюпу не дістав, ще й чвертку вівса вкрали. Нині, каже, дома дам... Добре, дай і дома, але дай і тут зараз, а ні, так зо шумом!

Їде Михайло, під'їздить що раз висше до верха, переходив ся вже й через Циганову Шию поміж скалистими опоками, де двом возам годі оминути ся, хоче скрутити на поляну до села, аж тут ненадійно зфучали воли, занепокоїли ся.

— Цабе, бойку, не пручай ся, бо в рів звернеш — остерігає Михайло сорокатою.

Не слухав ні сорокатий, ні лисий; скочили в бік, замотали ся в корчі, вивернули Михайла на дорогу.

Встав Михайло, обгрінав ся, глянув докола, а за фосою купа вовків під емерекою гарцює, щось розтягають, гризуть ся звірі.

— Тихо, хлопці! нема страху — говорить Розхідник до волів. — Пять їх там, весіля справляють; нас трьох, не дамо ся.

Хопив Михайло цілий сніп соломи, запалив, кинув поміж вовків, глядить, що вони роблять.

Гаргаргар!... Загаркотіли звірюки, розскочили ся, пігнали в провал до села.

— Ади!... Подяка!... Грій його, а він один з другим сердить ся. Шкода соломи, треба хоч люльку закурити.

Закурив Михайло люльку, глянув ще раз під смереку, глянув і на смереку, а там — фі, фі, фі! — засвистав і своїм очам не вірить. Поміж гилем сидить Мошко простоволосий, трясє ся від страху і зимна, а пейсами вітер грає, немов цілого вхопити хоче.

— А що там, Мошку? — питає.

— Ну, ну, а ви що там? — відповідає Жид.
— Я вже не жню.

— Я, Богу дякувати, жню і їду до хати... Будь здоров!...

— Йойо-йой! пождіть, дам вам гроні, не лишайте.

— Давай, але з дерева. Не буду ждати, аж злізеш.

— Як подам? коли в долині сніг, а там не дістанете.

— Я вже зараджу.

Привязав Михайло шапку до предовгого костура, підніс до гори і каже: — Давай і повну-верхавату, я на сніг не висиплю.

Дав Жид гроші, хоч і руки заковані, кожний крейцар у пушках общупував.

Перечислив Михайло, знайшов двацять крайцарів, поміг Мошкови злізти з дерева і завіз його простоволосого до дому; шапку сабашову і замащений берлик з'їли вовки.

Весело вернув Михайло до своїх; ті дві шістки були в нього вартійші, ніж півтора сотки за волі; в добрій був школі.

„РУСЬКИЙ ШТУКАР“

ДУЖЕ ЦІКАВА І ЗАБАВНА
КНИЖКА,

яка містить в собі 212 штук, фіглів і жартів, пригоних до розвеселення товариства, гостей, читальників, друзів і т. д. В книжці тій подає ся наука як ті штуки виконати, щоб вони були за-дивляючими. Хто спритний, може доназувати чудес таним коштом і бути героєм забави, а товариство найде милу розривку і пожиточно пере-веде вільний від праці час.

Замовлення і гроші посилайте до:

„S V O B O D A“

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

„СВЕКРУХА“

Комедія в 3-ох діях Льва Лопатинського.

Ся штука надаєсь для аматорських вистав.
У ній виетупає лиш сім осіб.

ЦІНА ЗА 7 ПРИМІРНИКІВ

враз з пересилкою \$1.50. Поодинокю 25 цнт.

Замовляйте:

„S V O B O D A“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАЙНОВІЙШІ ВИДАНЯ

які можна набути в друкарні
„СВОБОДИ“

ВІЧЕВИЙ СПІВАНИК. — Ціна 5 ц.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ. Народна драма зі співами в V. діях М. П. Старицького. (В перерібіці Александрова. — Ціна 15 ц.

НЕВОЛЬНИК, драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Усценізував Карпенко Карий (Тобилевич). Після поеми Тараса Шевченка. — Ціна 15 ц.

ЗА СЕСТРОЮ. Є се найгарнійше оповідання з бозацької старини, сучасного письменника Андр. Чайковського, яке дотепер вийшло на американській Русі. — Ціна 35 ц.

ГЕНОВЕФА. — Ціна 30 ц.

ЛИС МИКИТА. З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 ц.

I. — ОЛЕКСА ДОВБУШ і карпатські опришки. — II. — ЦІСАР І ІГУМЕН. Балада. З німецького переклав Іван Франко. — Ціна .. 10 ц.

ЧАРОДІЙНІ ПРИГОДИ убогого Омара і султанової дочки Зуліми. — Ціна 20 ц.

РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ТЛУМАЧ, з якого можна дуже скоро навчитись англійської мови. Сторін 256, тверда оправа. — Ціна .. 60 ц.

—o—

Замовлені книжки висилаємо відвратною поштою. Гроші належить прислати враз зі замовленням. Срібних грошей канадійських і марок (стемпсів) не приймаєсь.

Замовлення належить висилати на адресу:

„S V O B O D A“

83 Grand St.,

Jersey City, N. J.